

[Udenrigsministeren.]

hjemsende krigsfangen. Det normale er jo, at en krigsfange vil hjem til sit eget land. I kravet om frigivelse ligger, at den pågældende ikke er anderledes stillet end andre fri personer, som har krav på hjemsendelse, hvis de ønsker det, men ikke behøver at tvinges dertil mod deres vilje, hvis opholdslandet vil tillade dem at blive. Opholdslandet har på ingen måde forpligtet sig til at udlevere ham som fange. Pligten til frigivelse og hjemsendelse af krigsfanger kan altså defineres som en pligt til ikke at tilbageholde dem mod deres vilje ved fjendtlighedernes afslutning.

Dette fremgår også klart af forhandlingerne på Genèvekonferencen i 1949. Fra engelsk og canadisk side var der blevet fremsat et forslag, der endog skulle pålægge opholdslandet en pligt til at undlade at sende krigsfangerne tilbage mod deres vilje. Dette forslag blev taget tilbage, fordi man ikke ville pålægge opholdslandet en sådan forpligtelse, men ikke, fordi det under alle omstændigheder skulle hjemsende de pågældende. Det forudsættes klart, at opholdslandet er berettiget til at efterkomme fangens ønske om at blive, hvis det er villigt dertil. Dette stemmer også med de almindelige folkeretlige grundsætninger om asylret.

Rent juridisk ligger sagen iøvrigt således, at hverken USA eller Rusland hidtil har ratificeret Genèvekonventionen, og at stridens afgørelse derfor ikke kan bero på formelle fortolkninger af dens bestemmelser.

Afgørende er de almindelige folkeretlige regler om krigsfangers hjemsendelse, således som de har fundet udtryk ikke blot i Genèvekonventionen, men også i Haagkonventionen af 1907 og den internationale praksis. Men her gælder det samme: pligten til at hjemsende krigsfanger kan ikke anses for ubetinget og fastsat i hjemlandets interesse som et udtryk for dettes militære eller nationale personalhøjhed. Den er fastsat i krigsfangernes egen interesse og gælder derfor ikke, hvis disse selv ikke ønsker hjemsendelse. Forpligtelsen må ses i forbindelse med den asylret, som folkeretten indrømmer opholdslandet. Der kan ikke i folkeretten påvises nogen regel eller forskrift, hvorefter asylretten ikke skulle gælde med hensyn til krigsfanger, som ikke ønsker at udleveres til politisk forfølgelse.

Den russiske udenrigsminister sluttede sin

tale med at fremsætte et resolutionsforslag, ifølge hvilket der skulle oprettes en kommission med henblik på en fredelig løsning af Koreaspørgsmålet og Koreas forening. Dette forslag anviste imidlertid ikke nogen løsning på krigsfangespørgsmålet.

I udvalgets møde den 3. november fremsatte Mexico og Peru hver sit forslag til en løsning af krigsfangespørgsmålet. Jeg skal ikke gå i detaljer med hensyn til indholdet af disse forslag, der begge byggede på princippet om, at ingen krigsfange bør hjemsendes med magt.

På dette tidspunkt fandt de 21 lande, der havde stillet det af De Forenede Stater udarbejdede resolutionsforslag, at tiden var inde til nærmere at drøfte de foreliggende resolutionsforslag og overveje mulighederne for en fælles stillingtagen til disse.

De 21 repræsentanter mødtes første gang den 13. november, og der fandt i den følgende tid en del møder sted, dels i hele 21 mands udvalget, dels i et underudvalg på 8 medlemmer, og i dette underudvalg blev Danmark indvalgt.

Formålet med arbejdet i 21 mands udvalget og underudvalget var at opnå den størst mulige tilslutning til en resolution, der på een gang fastholdt det humanitære standpunkt i krigsfangespørgsmålet, og som samtidig anviste en praktisk gennemførlig løsning.

Disse bestræbelser førte til det resultat, at et resolutionsforslag, man allerede under de første drøftelser var klar over ville blive fremsat fra indisk side, opnåede tilslutning fra samtlige plenarforsamlingens medlemmer med undtagelse af de kommunistiske og Nationalistkina.

Det indiske resolutionsforslag blev officielt fremsat i 1. udvalgs møde den 17. november, og i mødet den 24. november fremsatte Indien selv visse ændringsforslag til sit oprindelige forslag.

Forslaget anerkendte princippet om, at krigsfanger ikke kan tvinges til at vende tilbage til deres hjemland mod deres vilje, og fastsatte iøvrigt for krigsfangernes behandling en procedure, der sandelig skulle synes tilfredsstillende for begge parter.

Denne procedure gik i hovedtræk ud på, at der skulle nedsættes en hjemsendelseskommision bestående af repræsentanter for Tjsekoslovakiet, Polen, Schweiz og Sverige, en sammensætning, som tog hensyn til begge sider.